

*Obnovljene intarzije gotičkog ormara
u sakristiji trogirske stolnice*

je 1458. radio Grgur Vidov u sakristiji trogirske stolnice. Godine 1963. radi sa slikarom I. Tolićem u Dubrovniku u sa-

Nikola Ivanović

ANDRO JUTRONIĆ

Dana 12. lipnja godine 1978. navršila se godina dana od smrti prof. Andre Jutronića, člana Društva kulturne baštine, istaknutog kulturnog, prosvjetnog i znanstvenog radnika, koji je cijeli život posvetio javnom radu, osobito kao istraživač povijesti i kulturne baštine Splita i njegove okolice.

Rodio se 24. listopada god. 1895. u Sutivanu. U rodnom mjestu je završio pučku školu, a Veliku realku u Splitu. Sveučilišne studije započeo je u Grazu

kristiji Male braće, popravljajući intarzije na renesansnom ormaru, biljni ukras i likove svetaca. Godine 1964. radi na korskim sjedalima XIII st. u splitskoj stolnici. Obnavlja nestale dijelove reljefnog ukrasa, tordirane dijelove arkadica i druge oštećene dijelove. Ovaj rad iziskivao je znanje i veliku odgovornost, a ishod je od neprocjenjivog značenja za očuvanje naše kulturne baštine. Iz toga proizlazi da bismo se morali više brinuti za odgajanje novih naraštaja u umjetničkoj obradi drva. Danas možemo jedino požaliti što nema više majstora umjetnika kao što je bio Ante Ivanišević.

U nekadašnjoj Obrtničkoj i umjetničkoj školi u Splitu postojale su posebne stručne radionice za drvodjelstvo i tokarstvo te posebna za kiparsko drvo-rezbarstvo. U Školi za primijenjenu umjetnost je (1947) među četiri odjela bio poseban rezbarsko-tokarski odjel, a danas se obrada drva predaje u Centru za dekorativnu umjetnost i industrijsko oblikovanje samo u okviru izvedbenih tehnika.

Sve to kazuje da se u posljednje vrijeme sve manje pridaje važnost izobrazbi i osposobljavanju budućih majstora umjetničke obrade drva. Taj nedostatak bi se morao ispraviti kako bi se nastavilo njegovati tradicija umjetničke obrade drva jer je u Dalmaciji i van nje i te kako potrebno čuvati i obnavljati našu kulturnu baštinu, umjetnine od drva koje su jako podložne propadanju.

1914, gdje je upisao geografiju i prirodopis, a završio u Zagrebu, zbog ratnih prilika, tek 1920. Prvo mu je službovanje bilo u Somboru (1920—28). Poslije toga je premješten u Split gdje je bio profesor na Muškoj realnoj gimnaziji do 1945, kada je postavljen na Višu pedagošku školu, gdje je do 1953. predavao geografiju.

Uz rad na gimnaziji god. 1936. je jedan od glavnih osnivača Udruženja Bračana u Splitu, kojemu je bio tajnik

i kasnije predsjednik. Godine 1940. pokreće »Brački zbornik«, kojemu je glavni urednik sve do 1970. pa ga obogaćuje mnogobrojnim priložima. Od ovih je najvažnija »Bibliografija otoka Brača« 1971. Obrađujući Brač spominje i Splitske na Braču i prilike u Splitu.

Premda je po struci bio geograf, svoja istraživanja nije ograničio samo na zemljopisne aspekte. Obrađivani predmet nastojao je osvjetliti sa što više gledišta. Tako je posebnu pažnju posvetio socijalnoj geografiji (antropogeografiji) i povijesnoj problematici. Na tome je polju postigao značajne rezultate. Svoje znanstvene radove objavljivao je u velikom broju edicija. Da spomenemo neke: zagrebački »Geografski glasnik«, »Glasnik srpskog geografskog društva«, »Geografski horizont« »Croatica sacra«, izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, »Zadarsku reviju«, »Mogućnosti«, »Pomorski zbornik«, Izdanja Historijskog arhiva u Splitu i »Poljički zbornik«. Bio je suradnik Enciklopedije Jugoslavije i Pomorske enciklopedije. Suradivao je i u nekim talijanskim geografskim časopisima.

Rad profesora Jutronića bio je primjeran. Pokazao se kao vrstan odgojitelj mladih kojima je bio spreman dati sve od sebe. Osobito se zalagao u radu ogranka Geografskog društva Hrvatske u Splitu.

Premda je prošlo više od godine dana od njegove smrti, uspomena na prof. Jutronića među nama njegovim učenicima i kasnije kolegama i suradnicima još je uvijek živa i svima služi kao svijetao primjer vrsnog i nesebičnog pedagoga koji nam je velikodušno prenosio rezultate svoga mukotrpnog rada, rada vrijednog i dobrog profesora Andre Jutronića.

Smrt prof. Jutronića velik je gubitak za Split u kojem je radio, u kojem je proveo najveći dio svoga života i plodnoga rada.

Bibliografija radova o Splitu

Da bismo stekli što potpuniji uvid u opus prof. Andre Jutronića, s obzirom na kulturnu problematiku Splita, navodimo o tome: knjige, rasprave i članke po raznim časopisima i novinama.

1. Vicko Prodić i njegova »Cronica dell'isola della Brazza« (od antike do 1420. Paralelno i splitski događaji) S'arine JA, 1945, Zagreb 331.

2. Naselja i porijeklo stanovništva na otoku Braču (Splitske obitelji na Braču: Capogrosso, Kavanjin . . . (Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, knj. 34. Zagreb 1950).
3. Smrtnost djece u Splitu od 1742. do 1830. Starina JA, knj. 47, Zagreb (Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, knj. 34. Zagreb 1950.
3. Smrtnost djece u Splitu od 1742. do 1830. Starina JA, knj. 47, Zagreb 1957. str. 135.
4. Regionalni prostorni plan kotara Splita. Split-stanovništvo. Sv. I/1961. Str. 67—89.
5. Iz kulturne prošlosti otoka Brača (obrađuje splitske pisce koji su živjeli na Braču), Matica Hrvatska, Split 1970, str. 197.

Radovi u časopisima:

1. Nov spoj sa Jadranskim morem. Južni pregled, Skopje 10. V 1925.
2. Geografija na Muškoj realnoj gimnaziji u Splitu, Narodna prosvjeta, br. 1—2, 1947, str. 38—30.
3. Odakle je Andrija Buvina, Vj. Dalm. LII, Split 1950, str. 122—127.
4. Funkcije luka u sjevernom i srednjem Jadranu, Čuvar Jadrana, Split 21. XI 1952.
5. Gdje je Jerolim Kavanjin živio u starijim godinama, Hrvatsko kolo, 1952, 318.
6. Pjesnik Ivanišević (1603—1665) i prve književne kritike, Republika, Zagreb 1953, 973.
7. Barba Rike i omladina, Zadarska revija, Zadar, 1954, str. 363.
8. Muzičari, slikari, zlatari i graditelji u starom Splitu, mogućnosti, Split 1956, br. 4. str. 314.
9. Prilog poznavanju veza Splita s Bračanima, Brački zbornik br. 3, Split, 1957, str. 26.
10. Sporovi splitskog pjesnika Jerolima Kavanjina s Franom i Jankom Marjanovićem, Zadarska revija, br. 1. 1957.
11. Književnost u splitskom »Narodu« osamdesetih godina prošlog vijeka, Letopis Matice Srpske, Novi Sad, august-septembar 1958.
12. Ivo Senjanović-Mosor, Vidik, br. 17. 1958.
13. Gli abitanti ed i centri della provincia (kotar) di Split, Atti del XVIII

- congresso geografico italiano, Trst, vel. II/1961.
14. Prilog upoznavanja veza Splita i nekih stranih državljana, Izdanje Historijskog arhiva, br. 3, Split 1961, str. 57.
 15. Vicko Kapogrosso-Kavanjin, Mogućnosti, Split 1961, br. 9, str. 969.
 16. Split u pismima generala i generalnog providura Lunarda Foscolo, Izdanje Historijskog arhiva u Splitu 1965, sv. 5, str. 193—202.
 17. Contributo allo studio sulla presenza di Marehigiani a Spalato, Quaderni storici, Ancona № 13/1970.
 15. Vraća li se Split u Kaštelanski zaliv? Slobodna Dalmacija, 11. VII 1953.
 16. Ima li mogućnosti da se u Splitu otvori visoka škola? Slobodna Dalmacija, 9. VIII 1955.
 17. Za visoku školu u Splitu, Slobodna Dalmacija 29. X 1955.
 18. Denuncijant Vicko Bersatić, Slobodna Dalmacija, 6. XII 1955.
 19. Ima li mogućnosti da se u Splitu otvori visoka škola. Slobodna Dalmacija, br. 3260/55.
 20. Splitska kneževa palača i potres 1779, Slobodna Dalmacija, 3368/1955.
 21. Za osnivanje središnjeg arhiva u Splitu, Slobodna Dalmacija, 3383/1956.
 22. Nakon iseljeničke izložbe u Splitu, Slobodna Dalmacija, 3611/1956.
 23. Glavna vrata Splita, Večernji list, br. 78/1957.
 24. Potresi u Splitu i uznemireni konte, Večernji vjesnik, br. 121/1957.
 25. Kako se gradilo kazalište u Splitu, Večernji vjesnik, br. 189—1957.
 26. Jedno pitanje iz historije splitskog školstva. Da li još postoji Realka? Slobodna Dalmacija, 3819/1957.
 27. Sakupljač narodnih poslovice Vicko Capogrosso-Kavanjin (1769—1838), Slobodna Dalmacija, Split, 14. VI 1958.
 28. Još o javnom satu na Narodnom trgu, Slobodna Dalmacija, br. 4242/1958.
 29. Da li je Vicko Paterni živio u Splitu i na Braču? Slobodna Dalmacija, 4744/1960.
 30. O starom splitskom književniku Božičeviću, Slobodna Dalmacija, 5437/1962.
 31. Značajni jubilej u političkoj povijesti SSplita (80-godišnja pobjede narodnjaka na izborima za općinsko vijeće). Prva redovita sjednica novog općinskog vijeća s narodnom većinom održana 26. studenog 1882, Slobodna Dalmacija, br. 5527/1962.
 32. Splitska Velika realka i pitanje nastavnog jezika, Nedjeljna Dalmacija, br. 15/1971.
 33. Dvadeset godina splitskih »Mogućnosti«, Nedjeljna Dalmacija, br. 142/1974.
- Radovi u novinama:
1. Demonstracije c. k. pravaša u Splitu, Hrvatska riječ, Šibenik br. 955, 1914—pseudonim J. Andronić (članak je bio zabranjen).
 2. Jutronić (A) Grmislav: M. Bego: »U očekivanju« i kritika, Narodni list, 1918, br. 25.
 3. Svečanosti na Jadranu (Prigodom proslave otvorenja Ličke pruge), Vidovdan, Novi Sad, 9. VIII 1925.
 4. Splitski pjesnik Jerolim Kavanjin na Braču (1641—1714), Novo doba, 17. IV 1928.
 5. Pobuna Bračana pučana za doba Mlečana i Kavanjina, Novo doba, 14. V 1928.
 6. Ribarstvo na Šolti u prošlom vijeku (1874), Novo doba, 26. I 1932.
 7. Splitska realka i njeno nestajanje, Novo doba, 21. IV 1935.
 8. Šolta, Čiovo i Splitski poluotok na geografskoj karti 1780, Novo doba, 22. II 1938.
 9. Splitski pjesnik Jerolim Kavanjin na Braču (1641—1714), Novo doba, br. 90/1938.
 10. O splitskoj Realci, Novo doba, br. 135/1939.
 11. Da li su neki dijelovi Brača pripojeni splitskoj dijecezi? Novo doba, br. 105/1941.
 12. Da li je Marjan ugašeni vulkan? Slobodna Dalmacija, br. 2192/1952.
 13. Sutivan i Jerolim Kavanjin, Slobodna Dalmacija, 25. VI 1953.
 14. Ilirska akademija i Jerolim Kavanjin, Vjesnik, Zagreb, 26. VI 1953.